

BESZÁMOLÓ AZ RKK KERETEI KÖZÖTT MEGINDULT FÖLDRAJZI SZEMINÁRIUMRÓL

Az MTA Regionális Kutatások Központja 1988. nyara óta az országnak immár hat városában működik. Kutatóink a különböző diszciplínákat térben és időben elkülönülve művelik, alig van mód arra, hogy az intézet egésze, annak alkotó kollektívája közösen is gondolkodhassék egy-egy szakmai problémán, felvetésen, koncepción vagy eredményen.

Ezen medítálva fordultunk felhívással a központ valamennyi kutatóhelyéhez, hogy rendszerességre törekedve szervezzünk meg egy olyan szemináriumsorozatot, amelyek vérbeli szakmai vitáknak adhatna teret, fórumot. Az erre szánt kéziratokat a szervező bizottság megküldi majd valamennyi érdeklődőnek, akik természetesen – szakmánk jellegéből adódóan – nemcsak intézetünk tagjai lehetnek. Tervezzük azt is, hogy hivatásos „vitakozókat” kérünk fel, vagy egy-egy neves külföldi tudóst hívunk meg. Kerülni szeretnénk azonban a védések, vagy a tudományos konferenciák néha túlszabályozott, unalmas formalizmusát. Igazi szakmai – a földrajz mellett a társtudományok eredményeinek integrálására is képes – műhelyvitákat akarunk, minden, a témák iránt érdeklődő területi kutató számára.

Esetenként pedig, ha a folyóiratunk szerkesztősége úgy itéli, a Tisztelt Olvasó számára is hozzáférhetővé tesszük a vitaanyagokat, az érdekesebb hozzászólásokat.

„Vitázni szükséges”

A szervező bizottság nevében:
CSATÁRI BÁLINT

BESZÁMOLÓ AZ MTA REGIONÁLIS TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGÁNAK 1988. NOVEMBER 10-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülésen BARTKE ISTVÁN tájékoztatót adott a Borsod-Abaúj-Zemplén megye térségi fejlesztési programjával kapcsolatos munkálatokról. A tájékoztató szerint három folyó munkáról van szó: a központi kormányzat, a megyei szervek, illetve tudományos intézmények részvételével. A cél kettős: rövid távú válságmenedzselő intézkedési terv kidolgozása, illetve 1989 közepéig a Minisztertanács számára hosszú távú térségi fejlesztési program elkészítése. A térségi válságból (depresszióból) való kimozdulás főbb elemei az alábbi irányok köré rendezhetők: a térségi nehézipari túlsúly csökkentése, a termékek feldolgozottsági fokának növelése, kis- és középvállalatok létesítése, a mezőgazdasági érdekeltségi rendszer korszerűsítése (földbérleti rendszer), a térségi infrastrukturális hálózatfejlesztés gyorsítása. A célok megvalósításának eszközei között vállalati források, központi beruházási támogatások, térségi preferenciák, regionális hatókörű banki eszközök, illetve külföldi (világbanki) források bevonása jöhet szóba. A tájékoztatót követő vitában hangsúlyt kapott a térségi depresszióának a megyehatáron túllépő regionális léptéke, az ágazati, vállalati válság, illetve az átfogó térségi feszültségek közötti tisztázandó viszony, a munkahelyteremtést, illetve a lakó- és munkahely-változtatást ösztönző kettős válságkezelési alternatíva, s annak hangsúlyozása, hogy a megoldás egyaránt kíván helyi és központi eszközöket, cselekvést, s az, hogy a probléma megoldása semmiképp nem szűkíthető le az ipari munkahelyteremtés ösztönzésére.

A vita összegzéseként megfogalmazódott, hogy az MTA RTB – független szakértő-testületként – kész részt venni az elkészülő koncepció véleményezésében.

Második napirendi pontként – az előzetesen megküldött kutatási koncepcióvázlat alapján – megvitatásra került „A magyar válság földrajza” c. tervezet, amelyet ENYEDI GYÖRGY terjesztett elő.

Az előterjesztés vitájában a bizottság aktuális, érdemi feladatnak minősítette a szintézist felvállaló kutatási tervezetet. Annak egyes részkérdéseihez, illetve ezek egymáshoz való tartalmi és logikai viszonyának problémájához, egyes témakörökkel való kiegészítéséhez, az adott közelítés jellemzően „ágazati” logikájához kapcsolódó kérdések és hozzászólások mellett elsősorban azt firtatták a hozzászólók, hogy vajon adottak-e a feltételek (a szellemi, tudományos muníció) ahhoz, hogy a témakört – a javaslat szerint – viszonylag rövid idő, egy-másfél év alatt színvonalasan tárgyalni lehessen. A bizottság támogatásáról biztosította az előterjesztőt a munka szervezeti, finansziális feltételei megteremtésének elindításában. A viszonylag rövid időn belül elkészítendő rész tanulmányok, illetve ezek szintézise birtokában – s nem e módszerrel szembeállítva – lehet indokolt annak végig-gondolása is, hogy az adott témakörben esetleg hosszabb távú, új kutatási irányokat, témákat is felölelő munka induljon. A tematika szerinti munka szervezését, koordinálását az MTA Regionális Kutatások Központja végzi, a tevékenységet a bizottság figyelemmel kíséri.

NEMES NAGY JÓZSEF

AZ IPAR KUTATÁSPOLITIKÁJA ÉS A REGIONÁLIS SZELLEMI CENTRUMOK FEJLESZTÉSÉNEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

(Beszámoló az Ipari Minisztérium munkabizottságának 1988. november 11-i üléséről)

Szellemi erőforrásaink területi megoszlása szélsőségesen differenciálódott. Míg az ipari munkaerő közel 80%-a, addig a kutatással-fejlesztéssel foglalkozóknak csak alig 30%-a dolgozik vidéken. A területi különbségek már létrejöttek a II. világháború előtti Magyarországon is, az azóta eltelt évtizedekben a Budapest–vidék polarizálódás azonban tovább erősödött.

Az Ipari Minisztérium e téma kutatására munkabizottságot szervezett tudományos kutatókból, politikai munkatársakból, gazdasági szakemberekből. A munkabizottság elnöke Enyedi György akadémikus, titkára Horváth Árpád (IPM), koordinátora Szentgyörgyi Zsuzsa (IPM).

A munkabizottság feladatai közé tartozik, hogy megfogalmazza e kutatás tudományos kérdéseit; a korábbi kutatások, információk alapján helyzetképet dolgozzon ki; az ipari fejlesztési politika számára szakvéleményeket készítsen; és körvonalazza a problémakör komplex kutatásainak feladatait.

BARTA GYÖRGYI